

BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
AÇIK ERİŞİM SİSTEMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu yönerge, Bursa Teknik Üniversitesi adresli bilimsel çalışmaların, Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenerek bilim dünyasının hizmetine sunulmasına ilişkin usul ve esasları düzenler. Yönergenin amaçları şu şekilde belirlenmiştir;

- a) Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına uygun bir açık erişim sisteminin kurulması,
- b) Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulacak Ulusal Akademik Arşiv Sistemi'ne açık erişim standartlarına uygun veri sağlanması,
- c) Bursa Teknik Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi ve korunması,
- ç) Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde saklanması sağlanmasıdır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi, üniversite mensuplarının, üniversitede çalıştıkları süre içinde gerçekleştirdikleri ve Bursa Teknik Üniversitesi'nce doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaları kapsar. Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nin içeriği aşağıdaki materyallerden oluşur;

- a) Açık ders materyalleri,
- b) Afiş, video kaydı vb,
- c) Bildiri ve sunumlar,
- ç) Bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleler,
- d) Kitap içindeki bölümler,
- e) Kitaplar,
- f) Ödüllü çalışmalar,
- g) Patent belgeleri,
- ğ) Proje çalışmaları,
- h) Raporlar,
- ı) Seminer metinleri,
- i) Teknik notlar,
- j) Yayımlanma aşamasında olan makaleler,
- k) Yüksek lisans ve doktora tezleri.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c ve 42/d maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede adı geçen;

- a) Açık Erişim Sistemi: Bursa Teknik Üniversitesi'nin ürettiği, bilimsel çıktıların dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, uzun dönem korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütünü,
- b) Açık Erişim: Araştırmacıların, kamu kaynakları ile üretilmiş bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,
- c) Ambargo: Araştırma sonuçlarının 12 aya kadar erişime kapalı olmasını ifade eder.
- ç) Arşivleme: Bir üniversite mensubunun bilimsel katkı sağladığı akademik çalışmasının Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolanması sürecini,
- d) Bursa Teknik Üniversitesi Mensubu: Bursa Teknik Üniversitesi akademik ve idari personelini, yüksek lisans ve doktora öğrencilerini,
- e) İvedi Arşivleme / Opsiyonel Erişim: Akademik çalışmaların hakem denetiminden geçmiş biçimlerinin ivedilikle açık erişim sisteminde arşivlenmesi sürecini,
- f) Kişisel Arşivleme: Bir Bursa Teknik Üniversitesi mensubunun bilimsel katkı sağladığı çalışmasını Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesini içeren sürecini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Açık Erişim, Birimler, Yayımlama, Yararlanma ve Kurullar

Açık Erişim Sisteminde Yetki ve Sorumlulukları,

MADDE 5- (1) Bursa Teknik Üniversitesi mensupları yayınlarının telif haklarını kendilerinde bırakabilir ya da yayınlarına en geniş erişim hakkı sağlayacak lisansları yayıncılara teklif edebilirler.

(2) Bursa Teknik Üniversitesi mensupları yayıncının izin verdiği koşullar doğrultusunda yayının ön baskı, son baskı veya yayıncı sürümünün tam metinlerini Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi aracılığıyla erişime açarlar. Yayınların Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesi hiç bir şekilde yazarların yayıncı tercihini ve yayın mecrasını sınırlandırmaz.

(3) Bursa Teknik Üniversitesi mensuplarının yayına kabul edilen bilimsel çalışmalarının hakemden geçmiş şekli, yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile en geç bir ay içinde Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenir. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar, başvuru gerçekleşikten sonra patent yayını ile aynı tarihte arşivlenir.

(4) Yayınların Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesi yayının yazarı tarafından yapılır.

(5) Bursa Teknik Üniversitesi mensuplarının birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliği ile yaptıkları çalışmalar Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenir.

(6) Birden fazla Bursa Teknik Üniversitesi mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın arşivleme sorumluluğu başyazara aittir.

(7) Bursa Teknik Üniversitesi yüksek lisans ve doktora öğrencileri tezleri kabul edildikten sonra, en geç bir ay içerisinde Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenir. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleşikten sonra patent yayını ile aynı tarihte depolanır.

(8) Bursa Teknik Üniversitesi mensupları akademik çalışmalarının son sürümlerini, ambargo ve benzeri koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesini onaylar.

Açık erişim / ambargo süresi sonunda açık erişim

MADDE 6- (1) Bursa Teknik Üniversitesi, araştırmalarını “açık erişim” seçeneği ile yayımlamak isteyen mensuplarını destekler. Yazarların yayıncılarla yaptıkları anlaşmalar ve depolama seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, “kamuya açık erişim” ve “ambargo süresi sonunda açık erişim” olmak üzere iki başlıkta uygulanır. Ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir.

Kütüphane ve dokümantasyon daire başkanlığı

MADDE 7- (1) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nin işletilmesi sürecinden sorumludur.

(2) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Bursa Teknik Üniversitesi mensuplarını Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nden haberdar etmek amacıyla, gerekli tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

(3) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Bursa Teknik Üniversitesi mensuplarının Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne aktardıkları bilimsel çalışmaların üst verilerini Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına göre kontrol eder. Gerekli durumlarda düzeltme için Bursa Teknik Üniversitesi mensuplarıyla birlikte çalışılır.

(4) Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşma ve işbirliği çalışmaları Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Enstitü müdürlükleri ve bölüm başkanlıkları

MADDE 8- (1) Enstitü Müdürlükleri lisansüstü tezlerin Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolanması ve açık erişime sunulması için, tezin teslimi sırasında izin formu imzalatarak tezi basılı ve elektronik kopyaları ile birlikte teslim alır. Enstitü Müdürlükleri imzalı form ile tezin basılı ve elektronik kopyalarını en geç 2 hafta içerisinde Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'na gönderir.

(2) Bölüm başkanlıkları öğretim elemanlarının yayınlarını Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesi ve telif hakları doğrultusunda açık erişime sunulması için bilgilendirme yapar.

Bilgi işlem daire başkanlığı

MADDE 9- (1) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi yazılımının kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütür.

Yayımlama ve yararlanma hakkı

MADDE 10- (1) Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde bilgi kaynaklarını yayımlama ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir;

a) Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ndeki çalışmaların tam metinlerine serbest erişim, yazarın kararına ve yayının telif hakkı durumuna bağlıdır.

b) Her hangi bir dergide yayımlanmış veya yayımlanma kararı alınmış çalışmalar, telif hakları doğrultusunda ve dergideki formatı dışında Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenebilir.

c) Telif hakkı üçüncü kişi veya kurumlarda olan yayınlar, telif hakkı koşullarına göre Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenir.

ç) Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından zorunludur.

Açık erişim sistemi danışma kurulu

MADDE 11- (1) Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu, Rektör veya görevlendireceği Rektör Yardımcısı başkanlığında aşağıdaki üyelere oluşur;

- a) Akademik birimlerden birer temsilci,
- b) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı,
- c) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Açık Erişimden Sorumlu Şube Müdürü,
- ç) Bilgi İşlem Daire Başkanı veya Temsilcisi.

(2) Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu, Bursa Teknik Üniversitesi Açık Erişim Sistemi uygulamalarını ve politikasını ilk üç yıl içerisinde her yıl, üç yılın sonunda takip eden dönemlerde her üç yılda bir değerlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 12- (1) Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde; ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Yükseköğretim Kurulu ve Senato kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Yönerge, Bursa Teknik Üniversitesi Senatosunun 08/10/2014 tarih ve 2014-15 sayılı oturumda kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu yönergeyi Bursa Teknik Üniversitesi Rektörü yürütür.